

Kormányváltás kell

A helyzetünk 25 százalékban fogható a válságra, a nagyobb baj itthon történt

A jelenlegi kormánynak javaslatokat tenni az erőforrások elpocsékolásával egyenlő - mondta lapunknak Csaba László közgazdász. Az egyetemi tanár szerint minden gazdasági mutató jelzi: ezzel a felállással nem megy, ezért indokolt előre hozott választásokat tartani, akár együtt az európai parlamentivel.

Csaba László szerint már 2007 óta euróval fizethetnénk (Fotó: Béli Balázs)

- A miniszterelnök szerint ezt a válságot nem mi csináltuk, úgy kaptuk el külföldről, mint az influenzát. Mit lehet a nemzetközi krízis nyakába varrni, s mit rontottunk el mi?

- Magyarország jelenlegi helyzete 25 százalékban írható a globális válság számlájára, 75 százalékban itthon kell keresni a gondok okát.

- Mi van a 75 százalékban?

- Elsősorban az elvesztegetett idő. Már 2007-ben beléphettünk volna az euróövezetbe, ám 2002 után irányt tévesztettünk. Az ország szekere a "jóléti rendszerváltás" példa nélküli eszetlen osztogatásával tért le az útról. A következő hiba 2004-ben volt. Az európai uniós csatlakozással új időszámítás kezdődhetett volna a magyar gazdaságban, ám a kormány akkor sem korrigálta a hibás lépéseket, sőt rátett még egy lapáttal. Majd 2006-ban megszületett a konvergenciaprogram, amelyet egy irreleváns gazdaságpolitika egészített ki. A növekedés megállt, míg az államadósság a 2001. évi 53 százalékról a GDP 73 százalékára emelkedett. A kormány sem az ellenzéket, sem az elemzőket nem hibáztathatja. Szinte

mindenki felhívta a figyelmet az ország sérülékenységére.

- Gyurcsány Ferenc szerint nem itt tartanánk, ha a Fidesz az elmúlt időszakban nem hangolja a társadalmat a reformok ellen.

- Egyetlen olyan intézkedésbe nem kezdett bele ez a kormány, amely hozzájárult volna a gazdasági egyensúly megteremtéséhez vagy éppen az euró bevezetéséhez. Így ebből a szempontból nem volt mit megakasztani.

- Mit szól a kormány eddigi válságkezelő intézkedéseihez, illetve a beígért adóátrendezéshez?

- Ami korábban esetleg elegendő lett volna, az ma már kevés. Például érdekes, hogy a kormány most talált a közigazgatás területén kétszázmilliárd forintot, holott korábban azt bizonygatta, hogy itt nem lehet spórolni. Az irányok közül van, ami jó, ám a gond az, hogy nincs hitele a kormánynak, amely ráadásul kisebbségben próbál lavírozni. Számtalan programot megígért, ám egyet sem teljesített. Soha egyetlenegy makroökonómiai előrejelzés nem teljesült. Az is tény, hogy adóátrendezésből soha sehol nem sikerült növekedést produkálni. Ráadásul Magyarország az egyetlen állam, ahol az adózásról technikai vita folyik, holott ez sokkal összetettebb kérdés. Nem lehet figyelmen kívül hagyni az adófizetési hajlandóságot, amely összefügg a kormányzati elégedettséggel. Ha szélesíteni akarjuk az adóbázist, akkor megfizethetővé kell tenni a terheket. Az állampolgárnak azt kell látnia, hogy a szomszédja is fizet, s az adóforintokat nem ellopják, hanem szépítik, építik az országot, javítják a közbiztonságot. Ebből a szempontból is előttünk jár Szlovákia. Nálunk most különféle társadalmi csoportok alkudoznak a terhek elosztásáról. Ott tartunk, mint a hetvenes-nyolcvanas években.

- Mit szól a Reformszövetség javas-lataihoz?

- Több felkészült és hiteles szakértő dolgozott az elképzeléseken. Ám ez nem más, mint egy műhelymunka. A kormány nem adhatja át, s nem vehető át tőle a politikai felelősség. Az elmúlt időszakban számos tanulmány készült a különféle kerekasztalok munkája nyomán is. Ezekben az a közös pont, hogy egyik sem valósult meg, de még törvényjavaslat sem született belőlük. Ezek fényében ennek a kormánynak javaslatokat adni az erőforrások elpocsékolása.

- Egyetért azokkal a véleményekkel, hogy az ország államcsődben van, illetve a Nemzetközi Valutaalap (IMF) lélegeztetőgépén vagyunk?

- Az utóbbival igen. A pénzügyminiszter és a jegybankelnök is elismerte, azért kellett az IMF pénze, mert nem volt más megoldás. Attól azonban még nincs államcsődben egy ország, hogy több alkalommal elmaradt az államkötvények jegyzése. Ez megesik Ausztriában is. A fejlett országoknak sem érdekük, hogy hazánk bedőljön. Úgy vélem, előbb-utóbb újraindul a hitelezés, s az anyabankok is forráshoz juttatják pénzügyintézkedéseiket.

- Mi lesz, ha elfogy az IMF hitelkerete?

- Meg fogják újítani, erre már jelzések is voltak.

- Mi a véleménye arról, hogy Brüsszelben elutasították a magyar miniszterelnök javaslatát, amely egy régiós pénzügyi alap felállításáról szólt?

- Egyedül nem megy. Szakszerűtlenségre vall támogatás nélkül ilyen ötlettel előállni. Bármit akarunk, ahhoz előbb meg kell nyerni Németországot vagy valamelyik másik nagyhatalmat. Így Gyurcsány

Ferenc lépése tovább rontott a hitelességünkön.

- A jelenlegi helyzetben milyen következményekkel járna az előre hozott választás?

- Sürgető a kormányváltás. Minél hamarabb lesz változás, annál korábban juthatunk ki a gödörből, s nem veszítünk újabb éveket. Olyan kormánytöbbségre van szükség, amelynek nagy a társadalmi támogatottsága, hiteles emberekből áll, s vannak közép-, illetve hosszú távú elképzelései. Minden gazdasági mutató a forint- és a tőzsdei árfolyamokkal együtt azt támasztja alá, hogy a jelenlegi felállással nem megy. Ezért érdemes lenne az európai parlamentivel egybekötni az országgyűlési választást.

- Mikor lehet Magyarország újra a térség éllovasa?

- Többérvnyi következetes cselekvésre van szükség. Ha körbenézünk, azt látjuk, hogy a szlovénok, a szlovákok elhúztak mellettünk. Romániában a politikai osztály összerántotta magát. A balti államok most összeomlottak ugyan, de az elmúlt tizenöt évnyi növekedésük nem múlik el nyomtalanul. A helyzetünket nehezíti, hogy nemcsak a gazdaságunk, hanem a lelkünk is beteg. Ebből a csapdahelyzetből nehéz kitörni, de világos értékrendek mellett s extrém erőfeszítésekkel nem lehetetlen.

Kiss Gergely